

Eldiven Kullanımı Bilgi Broşürü

Tıbbi eldiven kullanımı

Tanımlar:

Tıbbi eldivenler, tıbbi prosedürler sırasında kullanılan tek kullanımlık eldivenler olarak tanımlanır;

1. Muayene eldivenleri (steril veya non-steril)
2. Cerrahi eldivenler kalınlık, elastikiyet ve dayanıklılık gibi belirli özelliklere sahip ve steril
3. Kemoterapi eldivenleri (Bu tür eldivenler bu broşürde ele alınmamıştır)

Tıbbi eldiven kullanımının gerekçesi:

1. Sağlık çalışanlarının ellerinin kan ve diğer vücut sıvılarıyla kirlenme riskini azaltmak
2. Mikroorganizmaların çevreye yayılma riskini, sağlık çalışanından hastaya, hastadan sağlık çalışanına ve bir hastadan başka bir hastaya bulaşma riskini azaltmak.

Kan ve diğer tüm vücut sıvılarına (mukoza ve bütünlüğü bozulmuş deriyle temas dahil) temas riski olan tüm sağlık bakım faaliyetleri sırasında, temas izolasyonu olan hastaya bakım sırasında ve salgın durumlarında eldiven kullanılmalıdır.

Sağlık çalışanlarında doğru eldiven kullanımı ile sağlık hizmeti sunumunda patojenlerin bulaşmasının azaltıldığı, ellerde kontaminasyonun önlendiği çeşitli klinik çalışmalarla doğrulanmıştır.

Bununla birlikte, sağlık çalışanları eldiven kullanımının kontaminasyona karşı tam koruma sağlamadığı bilmelidir. Patojenler, eldivenlerdeki küçük deliklerle veya eldiven çıkarılırken kontaminasyonla sağlık çalışanlarının ellerine bulaşabilir.

Eldivenler çıkarıldıktan sonra mutlaka ovma veya yıkama yoluyla el

UNUTMA! Eldivenler ellerin mikroorganizmalarla kontaminasyonuna karşı tam koruma sağlamaz.

Eldiven kullanımı ve el hijyeninin gerekliliği:

- Bir el hijyeni endikasyonu, eldiven kullanımını da gerektiriyorsa endikasyondan **hemen önce**, eldiven giyimeden el ovma veya el yıkama yapılmalı ve eldiven giyilmelidir.
- Bir el hijyeni endikasyonu, eldiven kullanımı gerektiren bir temastan **sonra** geldiğinde, eldivenler çıkarıldıktan **hemen sonra** el ovma veya el yıkama yapılmalıdır.
- Eldiven kullanımı sırasında el hijyenine ihtiyaç duyulduğunda (eldivenin gözle görünür kirlenmesi, eldivenin yırtılması/delinmesi gibi ya da doğrudan el teması gereken bir endikasyon gerekliliğinde) eldivenler çıkarılarak el ovma veya el yıkama gerçekleştirilmelidir.

UNUTMA! El hijyeni gerekliliği dikkate alınmadan eldivenlerin uzun süre kullanılması mikroorganizmaların bulaşmasına neden olabilir.

Uygunsuz eldiven kullanımı

- ✓ Eldivenler endikasyon dışı kullanıldığında bulaşma riskini azaltmadığı gibi kaynak israfına da neden olur.
- ✓ Ayrıca el hijyeni uygulaması için el hijyeni fırsatlarının kaçırılmasına yol açabilir.
- ✓ Uygunsuz saklama, giyme ve çıkarma, uygunsuz zamanda ve uygunsuz teknik gibi nedenlerle kirlenmiş eldivenlerin kullanılması da mikroorganizma bulaşmasına yol açabilir.

UNUTMA! Sağlık çalışanlarının eldivenlerin giyilmesi ve değiştirilmesi gereken belirli klinik durumlar ile eldivenlerin kullanılmasının gerekli olmadığı durumlar arasında ayırım yapabilmeleri önemlidir (bkz. Eldiven Piramidi). Ayrıca, sağlık çalışanı eldiven giyme ve çıkarma anı hakkında doğru bir şekilde bilgilendirilmelidir (bkz. Tablo).

Kullanılacak eldiven türü:

Sağlık hizmetleri sunumunda genel bir strateji olarak alkol bazlı el antiseptikleriyle reaksiyon vermediği için pudrasız eldiven seçimi önerilir.

Tekrar kullanım:

- Tıbbi eldivenler tek kullanımlık ürünler olduğundan, eldivenlerin dekontaminasyonu veya yeniden işlenmesi hiç bir şekilde söz konusu değildir.

Tıbbi eldiven kullanımına ilişkin temel mesajlar:

- Eldivenler, gerekli durumlarda el hijyeni (el ovma veya el yıkama) sağlanması ve eldivenlerin uygun kullanılması şartıyla, sağlık çalışanlarının ellerinin kirlenmesini önlemede ve patojenlerin bulaşmasını azaltmada etkilidir.
- Güvenli eldiven kullanımı:
 - Eldivenlerin kontaminasyonunu önleyen doğru eldiven giyme tekniğinin kullanılması
 - Sağlık çalışanlarının ellerinin kontaminasyonunu önleyen doğru eldiven çıkarma tekniğinin kullanılması
- Gereksiz ve uygunsuz eldiven kullanımı kaynak israfına yol açar ve mikroorganizmaların bulaşma riskini artırabilir.
- Sağlık çalışanları, eldiven kullanma ve değiştirme ihtiyacını en aza indirmek için prosedürleri nasıl planlayıp uygulayacakları ve mümkün olduğunca temassız teknikleri nasıl kullanacakları konusunda eğitilmelidir.
- Eldivenin bütünlüğü bozulduysa (örneğin delinme/yırtılma), mümkün olan en kısa sürede çıkartılmalı el hijyeni sağlanmalı ve gerekirse yeni eldiven giyilmelidir.
- HBV, HCV ve HIV enfeksiyonlarının prevalansının yüksek olduğu ülkelerde uzun cerrahi prosedürler (>30 dakika), büyük miktarda kan veya vücut sıvısıyla temas içeren prosedürler, bazı yüksek riskli ortopedik prosedürler için çift eldiven kullanımı doğru bir uygulama olarak kabul edilebilir.
- El losyonları veya kremlerinin kullanımı lateks eldivenlerin bütünlüğünü olumsuz etkileyebilir ve bazı alkol bazlı el antiseptikleri sağlık çalışanlarının ellerinde kalan pudrayla etkileşime girebilir.

Eldiven kullanımına ilişkin önerilerin özeti:

- Eldiven kullanımı hiçbir şekilde el hijyeni endikasyonu gerekliliğini ortadan kaldırmaz ve ellerin su ve sabunla yıkanarak ya da alkol bazlı bir ürünle el ovalanarak sağlanan el hijyeni eyleminin yerini alamaz.
- Kan veya diğer vücut sıvıları, mukozalar, bütünlüğü bozulmuş deriyle veya potansiyel olarak bulaşıcı materyalle temasın beklendiği durumlarda eldiven giyilmelidir.
- Hastayla temastan sonra eldivenleri çıkarılmalıdır. Aynı eldiveni birden fazla hastanın bakımı için giyilmemelidir.
- Hasta bakımı sırasında kontamine bir vücut bölgesinden başka bir vücut bölgesine (aynı hastada mukoza, bütünlüğü bozulmuş deri veya tıbbi cihaz dahil) geçerken kullanılan eldivenler çıkarılmalı ve el hijyeni sağlanarak yeni eldiven giyilmelidir.
- Kullanılmış eldivenler hiç bir şekilde yeniden kullanılmaz.

Tablo. Eldivenlerin giyilme ve çıkarılma endikasyonlarının özeti

	Endikasyon
Eldiven giyme	<ol style="list-style-type: none">1) Steril bir işlemde önce2) Steril koşulların varlığına bakılmaksızın ve bütünlüğü bozulmuş deri ve mukozayla temas dahil olmak üzere kan veya başka bir vücut sıvısıyla temas riski varlığında3) Temas izolasyonu sırasında hastayla (ve yakın çevresiyle) temas
Eldiven çıkarma	<ol style="list-style-type: none">1) Eldivenler hasar gördüğünde (veya bütünlüğünden şüphelenirseniz)2) Kan, başka bir vücut sıvısı, bütünlüğü bozulmuş deri ve mukozayla temas meydana geldiğinde ve sona erdiğinde3) Tek bir hasta ve çevresiyle veya hastanın kirli vücut bölgesiyle temas sona erdiğinde4) El hijyeni için bir endikasyon olduğunda

Eldiven Piramidi – eldivenlerin ne zaman giyileceğine (ve giyilmeyeceğine) karar vermede yardımcı olmak içindir.

Eldivenler **STANDART** ve **TEMAS ÖNLEMLERİ**'ne göre giyilmelidir. Piramit, eldivenlerin endike olmadığı bazı klinik örnekleri ve muayene eldivenleri veya steril eldivenlerin endike olduğu örnekleri ayrıntılı olarak açıklar. Eldiven kullanımı endikasyonlarına bakılmaksızın uygun olduğunda el hijyeni yapılmalıdır.

STERİL ELDİVENLER ENDİKEDİR.

Herhangi bir cerrahi işlem; vajinal doğum; invaziv radyolojik prosedürler; vasküler girişim ve prosedürlerin (santral kateter uygulamaları) gerçekleştirilmesi; total parenteral beslenme ve kemoterapötik ajanların hazırlanması

NON-STERİL ELDİVENLER KLİNİK DURUMLARDA ENDİKEDİR.

Kan, vücut sıvıları vb veya bunlarla gözle görülür şekilde kirlenmiş nesnelere temas riski

DİREKT HASTA TEMASI: Kanla, mukoza ve bütünlüğü bozulmuş deriyle temas; yüksek derece bulaşıcı ve tehlikeli patojenlerin bulunma ihtimali; salgın veya acil durumlar; IV kateter yerleştirme ve çıkarma; kan almak; damar yolunun kapatılması veya çıkarılması; pelvik ve vajinal muayene; kapalı devre endotrakeal tüp sistemlerinin aspirasyonu

İNDİREKT HASTA TEMASI: Kusma kaplarının boşaltılması, aletlerin taşınması/temizlenmesi, atıkların işlenmesi, dökülmüş vücut sıvılarının temizlenmesi

ELDİVENLER ENDİKE DEĞİLDİR (TEMAS önlemleri hariç)

Kan veya vücut sıvılarına veya kontamine çevreye maruz kalma potansiyeli YOK

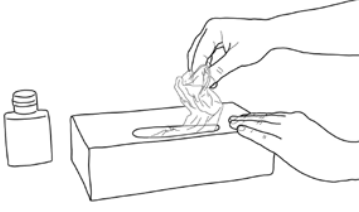
DİREKT HASTA TEMASI: Kan basıncını, ateşi ve nabız ölçmek; SC ve IM enjeksiyonların gerçekleştirilmesi; hastanın yıkanması ve giydirilmesi; hastayı taşımak; göz ve kulak bakımı yapmak (sekresyon olmayan durumlarda); kan sızıntısı olmayan herhangi bir damar yolunun manipülasyonu.

İNDİREKT HASTA TEMASI: Telefon kullanmak; hasta dosyasına yazı yazılması; ağızdan ilaç verilmesi; yemek tepsilerini dağıtmak veya toplamak; hasta yatağının çarşaflarının çıkarılması ve değiştirilmesi; non-invaziv ventilasyon ekipmanı ve oksijen kanülünün yerleştirilmesi; hasta mobilyalarının taşınması.

Steril olmayan eldivenlerin giyilmesi ve çıkarılması tekniği

Eldiven kullanımı endikasyonu olduğunda, eldiven giymeden önce alkol bazlı bir el antiseptiği ile ovalayarak veya sabun ve su ile yıkayarak mutlaka el hijyenini sağlayın.

I - ELDİVEN GİYME

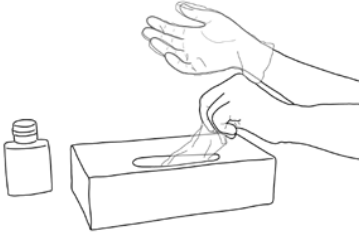
1 – Orjinal kutusundan bir eldiven çıkarın.

2 – Sadece eldivenin üst kenarındaki bileklere karşılık gelen sınırlı yüzeyine dokununuz.

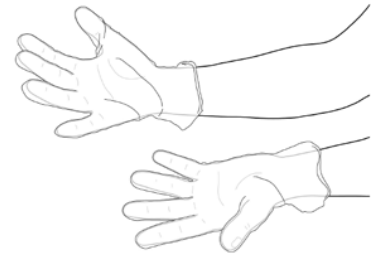
3 – İlk eldiveni giyin.

4 – İkinci eldiveni çıplak elinizle çıkarın ve sadece eldivenin bileklere karşılık gelen kısıtlı yüzeyine dokununuz.

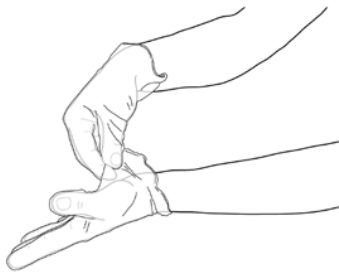

5 – Eldivenli elinizle ön kolunuza dokunmadan, eldivenli elin kıvrılmış parmaklarıyla giyilecek eldivenin dış yüzeyini çevirin ve böylece ikinci elinize eldiveni giyin.

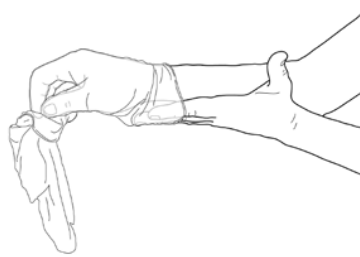

6 – Eldivenler giyildiğinde eldiven kullanımı gerektiren durumlar ve endikasyonlar dışında ellerle herhangi bir şeye dokunulmamalıdır.

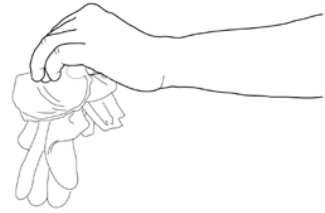
II - ELDİVEN ÇIKARMA

1 – Bir eldiveni bilek seviyesinden tutarak ön koladokunmadan eldivenin içe doğru kıvrılmasını sağlayarak çıkarın.

2 – Çıkarılan eldiveni eldivenli elinizle tutunuz ve çıplak elin parmaklarını eldiven ile bilek arasına kaydırın. İkinci eldiveni elinizden aşağı doğru yuvarlayarak çıkarın ve ilk eldivenin içine katlayın.

3 – Çıkarılan eldivenleri yaptığınız işleme uygun atık kutusuna atınız.

4 – Sonra, alkol bazlı el antiseptiği ile veya su ve sabunla el hijyeni sağlayın.